

Proxecto Lector de Centro

Ceip Condessa de Fenosa
O Barco de Valdeorras
(Ourense)
Curso 2012-2013

Índice

1. <u>Introdución</u>	1
2. <u>Análise da situación previa</u>	1
2.1. <u>Análise da lectura e da escritura</u>	1
a) Prácticas lectoras	2
b) Competencia lingüística	2
c) Experiencias literarias	2
2.2. <u>Identificación de logros e necesidades</u>	3
2.3. <u>Recursos materiais e humanos</u>	4
a) Biblioteca escolar	4
b) Bibliotecas de aula	4
c) Aula de informática	4
d) Equipo de Apoio á biblioteca	5
2.4. <u>Necesidades de formación do profesorado</u>	5
3. <u>Obxectivos, Fundamentos e Organización</u>	6
3.1. <u>Obxectivos</u>	6
a) Xerais	6
b) Biblioteca	6
c) Centro	7
d) Familias	7
3.2. <u>Fundamentos</u>	7
a) Metodoloxía	7
b) Características dos lectores competentes	8
c) Competencia lectora e competencia literaria	8
d) Soportes, textos e finalidades da lectura	9
3.3. <u>Organización de espazos e tempos</u>	9
3.4. <u>Recursos culturais do contorno</u>	10
3.5. <u>Coordinación do proxecto</u>	10
3.6. <u>Modo de difusión e apoios necesarios</u>	10
4. <u>Intervencións</u>	11
4.1. <u>Estratexias de comprensión lectora en todas as áreas</u>	11
4.2. <u>Fomento de hábitos de lectura</u>	12
4.3. <u>Actividades de educación documental</u>	12
4.4. <u>Integración das T. I. C. s</u>	12
4.5. <u>Implicación das familias e do contorno</u>	15
5. <u>Criterios e procedementos de avaliación</u>	15
5.1. <u>Ferramentas de avaliación</u>	15
5.2. <u>Criterios de avaliación</u>	15

Introdución

O proxecto lector do centro, tal e como sinala o decreto 130/2007 de 28 de xuño, no que se establece o currículo de ensino primario para Galicia, é o documento que articula tódalas intervencións que se van levar a cabo en relación coa lectura, a escritura e as habilidades informativas.

O noso proxecto lector considera, e non podería ser doutro xeito, a lectura nun sentido amplo: a lectura para aprender, para facer un resumo, para buscar datos, para resolver un problema, para elaborar un traballo cun tratamento crítico e ético das fontes de información, e tamén a lectura pracenteira que ten como único fin o gozo do texto literario.

O noso PLC está nun momento no que unha vez superadas as fases iniciais de concienciación, tentamos darlle un carácter didáctico máis sistemático, con eixo nas actividades dentro das aulas, nas que a Biblioteca acomete un papel dinamizador do traballo das competencias lectoras, escritoras e de procura da información, así como naquelas outras nas que se fomenta a lectura como fonte de pracer.

O noso PLC terá en conta na súa elaboración e deseño os seguintes aspectos.

- O Currículo
- Enfoques didácticos e organización escolar
- Apoio e reforzo escolar
- As bibliotecas de centro e aulas
- O Contexto familiar e cultural
- As novas tecnoloxías da información e a comunicación
- A formación permanente do profesorado
- Contidos a desenvolver no tempo específico de hora de lectura.
- Tratamento da lectura na programación das distintas áreas das unidades didácticas.
- Actuacións que se desenvolven fóra do centro e coas familias.
- Actuacións de colaboración e intercambio con outras institucións: Biblioteca municipal, bibliotecas virtuais.
- Os indicadores de avaliación do proceso para concretar os puntos fortes e febles e articular propostas de mellora.

Análise da situación previa

Análise da lectura e da escritura

Prácticas lectoras

En xeral faise **lectura colectiva ou individual diariamente en todas as clases:**

- Lectura nos libros de texto.
- Libros de lectura: contos, poemas.
- Enunciados de problemas.
- Esquemas e resumos.
- Actividades de expresión oral.
- Actividades relacionadas coas TIC

Facemos asemade **actividades na biblioteca** do centro

- Vaillle co conto ao profe

- Os martes conto
- Clubes de lectura
- Clubes de escritura

Por último realízanse actividades promovidas nun principio pola biblioteca, pero que se levan a cabo nas aulas do colexio, afectando a toda a comunidade educativa

- Desenvolvemos dende hai dous cursos apoios e desdobres dentro dun programa contrato para a mellora da escritura, da lectura e o cálculo. Nalgunhas clases, neste horario, utilizan a aula de informática e a pizarra dixital para o reforzo da lectoescritura
- Declamación de poemas e obras literarias galegas dentro do programa da biblioteca “os nosos autores en voz alta”
- Programa de lectura silenciosa sostida, con quince minutos de lectura diaria á chegada ás aulas.
- Realización de contos viaxeiros
- Participación en diversas actividades promovidas polos distintos equipos do centro (normalización, biblioteca, axenda21) e referidas normalmente ás celebracións cíclicas (receitas de castañas, contos de terror no samaiñ, cartas aos reis no nadal...)
- Correspondencia escolar con intercambios con colexios doutras zonas de Galicia.

Competencia lingüística

En xeral, na fala entre iguais e nas relacións cos mestres, os nosos alumnos empregan a lingua castelá, aínda expresándose o profesorado en galego.

A pesares de que as primeiras impresións sobre este aspecto poderían levar a pensar nunha ausencia de contacto co galego, a lingua familiar, tal como reflicte o proxecto sociolingüístico do centro, permite un contacto permanente coa lingua galega pois sempre hai membros da familia que empregan o galego como lingua vehicular. Debemos xa que logo atribuír esta actitude a unha forte compoñente diglósica que se materializa dentro da vila

Paradoxalmente na lectura a competencia é semellante nas dúas linguas oficiais da comunidade, aspecto no que ten, ao noso xuízo, bastante que ver coa política de normalización do idioma galego que caracteriza ao centro.

Os informes das probas de avaliación diagnóstica realizadas revelan un índice acorde coa media para os centros das nosas características, indo, ano tras ano, mellorando os resultados.

Experiencias literarias

Todas as aulas dispoñen dunha biblioteca de aula, formada como sección da biblioteca central mediante o empréstamo temporal dos fondos necesarios para o seu funcionamento, en función da programación e dos intereses da aula.

A selección de títulos fana os propios alumnos nunha visita co titor/a á biblioteca, onde escolman os textos que se empristan a nome do titor, cunha periodicidade cando menos trimestral. Así aseguramos que os títulos están adaptados ás idades e aos intereses dos nenos, e tamén a unha renovación constante da colección

En canto a estas mesmas experiencias fóra do ámbito escolar, na enquisa

realizada no ano 2007, reflíctese que a meirande parte das familias compran libros e len con certa regularidade. Con todo o profesorado advirte que esta práctica non está tan estendida como sería desexable, e, se ben é certo que nos últimos tempos a compra de libros para os nenos mellorou, o hábito da lectura entre os maiores da casa resulta aínda baixo, e o seu efecto exemplar non está á altura que nos gustaría. Hai que sinalar a importancia da familia neste aspecto. Nas familias onde se ve ao pai e á nai ler, onde se lles le aos nenos, onde o conto antes de durmir é unha rutina asumida por todos, as prácticas lectoras e escritoras dos alumnos son máis ricas que onde non hai estimulación familiar previa.

Velaí que un dos esforzos que debemos realizar dende a escola é o de implicar ás familias no desenvolvemento lector dos nenos e nenas, como nestes aspectos das compras.

Identificación de logros e necesidades

O PLC é un proxecto de actuación global no centro, integrado no PCC que orienta o prantexamento dunha educación lectora integral e que se concreta nas programacións didácticas para conseguir que o nen@ desenvolva a competencia lectora e fomentar o interese e hábito lector dos alumn@s, tendo en conta as seguintes premisas:

- A lectura é unha competencia básica na sociedade actual.
- Neste momento hai que sinalar os baixos niveis en competencia lectora e de hábitos de lectura, e vemos que o interese lector baixa inversamente proporcional á idade dos alumnos/as.
- Hai unha clara conciencia social de que é necesario mellorar a competencia lectora.
- Neste momento na escola estamos inmersos en plans de traballo para mellorar na competencia lecto-escritora PLAMBE, LLSS... Trátase dun obxectivo educativo de primeiro nivel. Tódolos nenos se achegan á lectura moi motivados e con grandes expectativas que, en certa medida, decaen ao tempo que aparecen as primeiras dificultades. O proceso lector require de práctica e constancia polo que os logros veranse a longo prazo.

Como dato significativo podemos dicir que as medias de empréstanos dende o ano 2006 están ao redor de 7000 libros anuais, para un total de 400 alumnos entre infantil e primaria.

Respecto ás **dificultades**, hai que dicir que medran a medida que o alumnado avanza cara aos cursos superiores. A falta de comprensión lectora, de atención e de práctica fai que o proceso lingüístico non progrese axeitadamente.

Para a consolidación de hábitos de lectura é necesario tempo e constancia xa que a lectura non é só unha técnica senón un medio de comunicación e un acceso á información; por iso debemos presentar todas as ocasións posibles para animar a ler.

Asemade debemos engadir a necesidade de formación que temos os mestres en relación ás técnicas e estratexias de comprensión lectora, formación de usuarios da biblioteca e outros aspectos que intentaremos, aos poucos ir mellorando.

Na actualidade contamos con suficiente **espazo** na biblioteca para dar cabida a todos os fondos dos que dispomos, así como para suscitar actividades para grupos numerosos, e a posibilidade de marcar espazos diferenciados para usos diversos: TICs, audiovisuais, recursos educativos, lectura individual...

No tocante ás **metodoloxías** empregadas, o noso centro conta na práctica cun proxecto lector implícito constituído por todas as actividades que dende a biblioteca ou dende as

aulas se programan para mellorar a competencia lectora. A partir de aquí o que pretendemos é sistematizar todas aquelas accións que ocorren nos distintos espazos do centro e que dalgún xeito contribúen a mellorar a competencia lectora dos nosos alumnos.

A formación da lectura comprensiva esixe un traballo progresivo e continuado.

Utilizaremos todo tipo de textos: literarios, expositivos, xornalísticos, publicitarios, gráficos; en soporte impreso ou electrónico. Aplicaranse estratexias de comprensión lectora en todas e cada unha das áreas educativas e adicaremos un tempo diario determinado para a lectura e a inclusión de prácticas de comprensión e fomento da lectura e a escritura.

Levamos adiante, así mesmo, un programa contrato de mellora da lectura, da escritura e do cálculo, onde realizamos apoios e/ou desdobres nos grupos de alumnos para incidir nestes aspectos, cunha atención o mais personalizada posible.

Para avaliar os aspectos relacionados co hábito lector teremos en conta ademais do número de empréstanos tanto da biblioteca central como de aula, a capacidade do alumno para avanzar na súa competencia literaria, e ser quen de enfrontarse a textos cada vez máis complexos, así coma a súa actitude diante da lectura como medio para a aprendizaxe, fonte de pracer e recurso para o desenvolvemento persoal.

Recursos materiais e humanos

Biblioteca escolar

Tanto os recursos materiais como humanos da biblioteca central do colexio foron incrementándose de xeito significativo nos últimos anos. Respecto aos recursos materiais e o equipamento pasouse de ter unha morea de libros hai non moitos anos, apiñados en caixas sen orde algún, a contar con cerca de 17.500 exemplares, perfectamente catalogados e a disposición de toda a comunidade educativa. Os recursos materiais proceden do presuposto escolar, incluído na PXA cun 10 % do presuposto anual, tamén chegan a través da inclusión do centro no Plan de mellora de bibliotecas escolares, premios de innovación, e aportes de entidades vinculadas ao eido educativo.

O espazo físico da Biblioteca duplicouse, coa unión dunha segunda sala que permitiu, dende o momento da redacción da anterior PLC, unha diversificación de espazos axeitándoos ao seu uso principal, ganancia de luz natural, mellora da accesibilidade dos fondos e ofrecemento de servizos que antes eran inimaxinables (zona de audiovisuais, informática, espazo de traballo para clases, zona de lectura informal, exposicións...)

Bibliotecas de aula

Xunto á mellora da Biblioteca central produciuse unha mellora das bibliotecas de aula, que pasaron por un proceso de catalogación de fondos e integración na biblioteca central, funcionando, a partires dese momento como seccións da Biblioteca Central, cunha renovación dos títulos trimestral, e asegurándonos da súa adaptación aos intereses do alumnado e ás súas necesidades curriculares.

Aula de informática

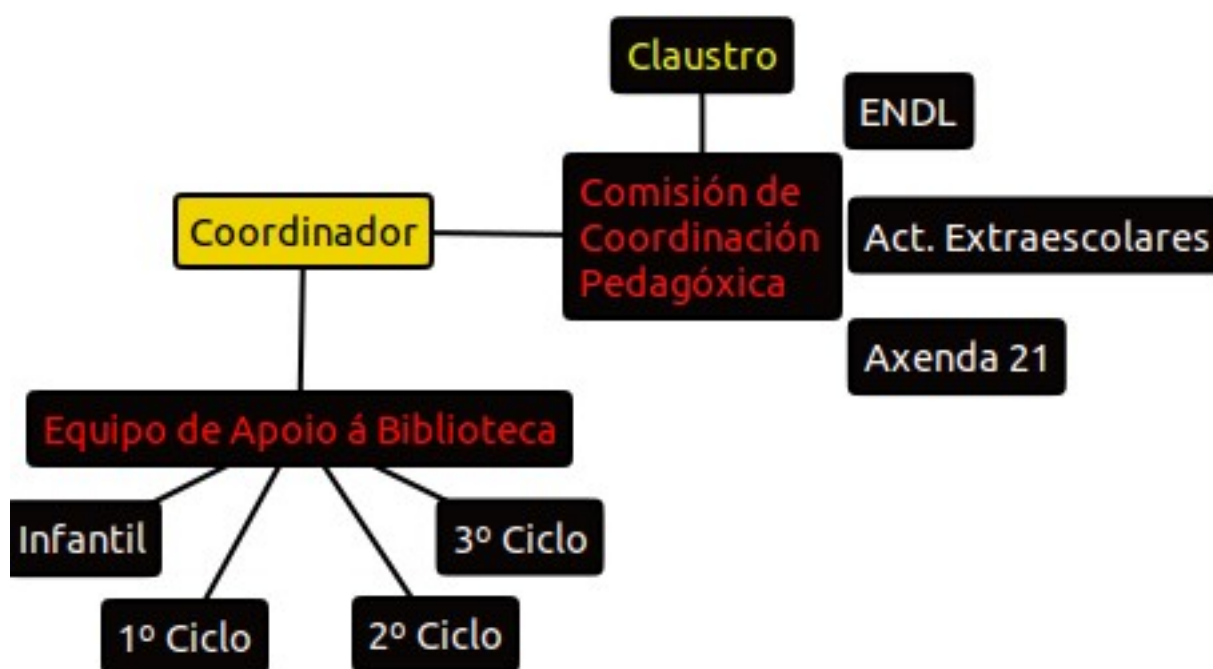
A Aula de informática do centro permite, a aquelas clases que non dispoñen do

equipamento Abalar, realizar traballos dun xeito individual co ordenador, posibilidade que non se pode realizar coa dotación de ordenadores que fisicamente se encontran na Biblioteca Escolar. A aula de informática é empregada nos desdobres e apoios que se realizan para acadar unha mellor competencia na lectura e na escritura, permitindo así mesmo o traballo para a adquisición de técnicas de procura da información, así como a desenvolver a capacitación nas novas tecnoloxías do alumnado.

Tamén a aula de informática é empregada para a realización de actividades de formación de usuarios da biblioteca.

Equipo de Apoio á biblioteca

Respecto aos recursos humanos tamén pasamos de que fora unha única persoa a que organizara e xestionara todo o que dalgún xeito tiña que ver coa dinamización lectora, a formar un grupo de traballo de profesores que colaboran co encargado da biblioteca. Na actualidade o grupo de apoio á biblioteca distribúe as súas funcións para facer máis operativo o traballo e axilizar as propostas suxeridas, ademais de contar con compoñentes dos distintos ciclos, o que facilita a transmisión, nunha dobre dirección que se retro-alimenta, das iniciativas da biblioteca e das necesidades dos distintos ciclos. Ningunha destas actividades poderían saír adiante sen a implicación de toda a comunidade educativa (pais, nenos/as, mestres...)

Necesidades de formación do profesorado

En relación á biblioteca do Centro, dende hai anos se ven traballando en aspectos de formación. Así, os profesores, en base ás propostas de formación que emanan do equipo

de biblioteca, tentan mellorar a súa capacitación a través de diferentes vías: proxectos de formación en centro, constitución de grupos de traballo... e tamén asistindo a cursos propostos polo CEFORE ou cursos de PLATEGA de formación on-line. Todas estas actividades de formación se veñen actualizando a medida que as ofertas se amplían, e haberá que estudar a posibilidade de realizarmos actividades de formación en centros utilizando as actuais opcións organizativas.(PFPC)

En canto ao programa de xestión bibliotecaria que usamos é o Abies, xa que a pesares de ter realizado cursos de formación en MEIGA, non se nos aseguraba a integridade do noso traballo de catalogación na migración a este novo programa.

Valoramos positivamente as prestacións deste programa, e tamén o feito de que exista un coñecemento básico do profesorado do mesmo, aínda que deberemos traballar para mellorar a competencia no seu uso.

Obxectivos, Fundamentos e Organización

Obxectivos

- *Xerais*

1. Potenciar a comprensión lectora dende todas as áreas do curriculum.
2. Formar lectores capaces de desenvolverse con éxito no ámbito escolar.
3. Despertar e aumentar o interese dos alumnos pola lectura.
4. Lograr que a meirande parte dos alumnos descubran a lectura como un elemento de gozo persoal e unha fonte de informacións.
5. Fomentar nos nenos/as, a través da lectura , unha actitude reflexiva e crítica coa súa contorna.
6. Promover entre os alumn@s o uso cotián da biblioteca de xeito que adquiren as ferramentas para o seu manexo eficaz nela, así como que valoren a importancia de coidar e conservar os libros para o que tentaremos a súa implicación na xestión da biblioteca fomentando a súa responsabilidade mediante a figura dos axudantes de biblioteca.
7. Incorporar as TICs ao día a día do centro de xeito que os alumnos aprendan a súa utilización nos diversos ámbitos e a analizar a información que obteñen de xeito crítico.
8. Potenciar actividades de escritura de diferentes textos, en diferentes soportes, así como a procura documental para a elaboración de proxectos de traballo.

- *Biblioteca*

1. Proporcionar apoio aos programas de ensino-aprendizaxe.
2. Asegurar o acceso a unha ampla gama de servizos e recursos.
3. Dotar ao alumno das capacidades básicas para obter e usar unha gran diversidade de recursos.
4. Habituar aos alumn@s á utilización das bibliotecas con finalidades recreativas, informativas e de educación permanente.
5. Potenciar o aspecto de compensación social da biblioteca escolar, fomentando o seu uso como ferramenta nos apoios escolares, programas de acompañamento e outras iniciativas compensatorias.

Os Obxectivos específicos da biblioteca para E. Infantil son:

6. Achegarse á biblioteca como lugar máxico de encontro cos libros e co resto da comunidade educativa.
7. Establecer un primeiro contacto co libro de xeito lúdico.
8. Adquirir hábitos de comportamento relacionados co xeito de estar na biblioteca.

Os Obxectivos específicos da biblioteca para E. Primaria son:

9. Afondar na relación do neno coa biblioteca coma un lugar máxico onde pode saciar a súa curiosidade.
10. Despertar, crear e estender o gusto pola lectura.
11. Desenvolver a imaxinación e a creatividade a través dos recursos que ofrece a biblioteca.
12. Afondar nos hábitos de comportamento na biblioteca.
13. Aprender a buscar, organizar e aplicar a información dispoñible.

• **Centro**

1. Facilitar a través da información o coñecemento das habilidades lectoras e das estratexias de ensino máis axeitadas para levalas á práctica.
2. Potenciar un estilo docente no que ofrecemos recursos alternativos ao libro de texto, ampliando as vías de acceso á información e ao coñecemento.
3. Potenciar a integración da lectura na dinámica da clase.
4. Fomentar o hábito de lectura diaria como un ben cultural en si mesmo e no tempo de lecer.
5. Estimular a concepción do profesor como investigador e como dinamizador da investigación do alumnado.
6. Organizar a biblioteca como centro de documentación e recursos ao servizo de toda a comunidade educativa.

• **Familias**

1. Fomentar o uso e aprecio dos pais e nais da biblioteca como centro de documentación e lugar de formación.
2. Favorecer que os pais e nais se convertan en modelos de bos lectores e contribúan a estimular a lectura dos seus fillos no tempo de ocio.
3. Implicar ás familias na motivación d@s nen@s no seu achegamento á lectura mediante a participación en actividades da Biblioteca e do Centro.

Fundamentos• **Metodoloxía**

Para a consolidación de hábitos de lectura é necesario **tempo e constancia** xa que a lectura non é só unha técnica senón un medio de comunicación e un acceso á información; por iso debemos presentar todas as ocasións posibles para animar a ler, valorando a voluntariedade desta decisión.

A nosa metodoloxía será a tal fin facilitadora de ambientes lectores e de referentes adultos de lectores para un alumnado que, ás veces, está carente destes modelos no seu propio fogar.

Así mesmo pretendemos que, dado o carácter de compensadora social da biblioteca, ofrecer o contacto co obxecto cultural en igualdade de condicións para todos

Tamén debemos procurar unha formación literaria do alumnado, no sentido de tirar pracer na lectura mediante unha progresividade nas dificultades dos textos, de traballar textos diversos (en contido, soporte ou formato) realizando sobre eles distintas tarefas e facendo fincapé na introducción das TICs como ferramenta fundamental de comunicación e como fonte de información.

Se deberán facer todos os esforzos para que os espazos e os tempos se organicen de tal xeito que haxa posibilidade de que eses ambientes lectores alcancen a todo o alumnado do centro.

- *Características dos lectores competentes*

Un lector competente manifesta unha serie de aspectos:

1. Posúe actitude para utilizar diferentes formas de lectura: Lectura silenciosa, lectura en voz alta, rápida, selectiva, lenta.
2. Recoñece diferentes tipos de texto escrito, comprende as súas mensaxes, o seu sentido e o vocabulario que utiliza: Textos literarios, científicos, técnicos, descritivos, argumentativos,...
3. É capaz de ler en diferentes soportes: xornais, enciclopedias, monitores, diapositivas, pictogramas, imaxes...
4. Constrúe proxectos de lectura con motivación variada: ler por pracer, por deber, por interese, por necesidade.
5. É quen de ler criticamente un texto, seleccionando o central do accesorio, decatándose das finalidades do texto e formándose unha opinión propia do mesmo.

- *Competencia lectora e competencia literaria*

O concepto de literacidade abarca todos os coñecementos e actitudes necesarias para o uso eficaz dos xéneros escritos. A orientación é máis socio-cultural que baseada nos enfoques lingüísticos. Dende esta perspectiva entendemos a lectura e a escritura como unha práctica social, onde os nenos utilizan os textos dentro dun contexto particular que debemos ter moi presente.

Debemos ter en conta que a literacidade abarca aspectos coma:

1. Multifliteracidade : lectura de moitos textos, moi variados en moi pouco espazo de tempo.
2. Bilitliteracidade : posibilidade de ler e escribir en dúas linguas
3. Literacidade electrónica : chats, MSN, xogos de simulación, e-mails, web, blogues, foros: uso real da linguaxe que hoxe xa ocupa un lugar importante.
4. Criticidade : que nos remite adoptar un punto de vista crítico sobre o que vemos.

Podemos resumir dicindo que non se trata unicamente de ler as liñas senón ler entre liñas e sobre todo ler tralas liñas.

A máis da competencia lectora tamén desexamos que os nosos alumnos adquiran certa **competencia literaria**, formando lectores literarios: nenos e nenas que gozan cos libros, en especial coa literatura, coa ficción, ou coa poesía. Trabállanse distintos tipos de textos en todos os ciclos que tódolos anos damos aos nosos alumnos, xunto coa participación en diferentes certames literarios.

Sabemos que para ter éxito neste empeño se require dun entorno positivo: familia, sociedade e medios de comunicación estimulantes que estamos lonxe de acadar; pero tamén é verdade que esa minoría de lectores empedernidos saíran das nosas aulas e somos nós os que temos que dar resposta ás súas demandas. Procuraremos

traballar coas familias principalmente este tema facéndolle ver a importancia do seu papel motivador e de modelo a seguir.

- *Soportes, textos e finalidades da lectura*

Si algo está claro é que os alumnos do século XXI van necesitar ser lectores competentes en calquera tipo de soporte. Deberán ser capaces de manexar unha páxina web, elaborar un hipertexto, uso axeitado de internet, chats, blogues... competencia que devolve á lectura a súa faceta primordial e á vez a enfronta a novos e importantes retos.

Por iso ademais do horario específico de informática tentaremos dotar a tódalas aulas cun equipo informático completo onde os nenos poidan aumentar a súa competencia lecto-escritora escribindo, corrixindo, relendo... construíndo linguaxe dende as novas tecnoloxías e a través de tódalas áreas, xa que non podemos esquecer o carácter motivador desta nova forma de traballo. Por suposto a biblioteca tamén ten que fornecer este contacto coas novas tecnoloxías, e para iso, a máis da sección de ordenadores con conexión a internet, tentaremos ampliar a dotación da biblioteca en soportes para lectura dixital, e incluiremos o manexo dos mesmos nas actividades de formación de usuarios, fomentando, asemade, o seu uso nos clubs de lectura.

Con relación aos textos utilizaremos todo tipo de textos segundo os diferentes niveis: narrativos, expositivos, descritivos, matemáticos...

Organización de espazos e tempos

A biblioteca ten un horario de apertura coincidente cos períodos de recreo do alumnado, nos que se atenden empréstamos, acceso a internet, sesións de cine-club, clubs de lectura e escritura e outras actividades.

Tamén abre á comunidade educativa os martes de 17:00 a 18:00 para a realización da actividade de Os Martes Conto e o empréstamo ao alumnado que non acode autonomamente á biblioteca.

Tamén se reserva unha hora semanal de uso da Biblioteca para as distintas aulas, na que se realizan actividades lectoras e de educación documental, actividade que haberá que relanzar xa que non sempre se cumpre.

Como se comentou noutros apartados tamén a aula de informática é empregada tanto para actividades propias da biblioteca (formación de usuarios, formación documental...) como para os desdobres sinalados no programa contrato de mellora da escritura, da lectura e do cálculo.

Mención a parte merece o programa de lectura silenciosa, a actividade máis consolidada no centro. Todos os días, os quince primeiros minutos da mañá, adícanse a lectura de libros escollidos polos alumnos dende infantil a sexto de primaria.

Para que a lectura non sexa unha carga horaria excesiva para as materias das primeiras sesións, o claustro acordou modificar o horario da mañá prorrateando cinco minutos de cada materia.

O programa ten como obxectivo desenvolver o hábito diario da lectura, libre, en silencio e non avaliada, aínda que si se valore a actitude de cara á actividade que mostra o alumnado. Os materiais de lectura son libres (agás revistas e folletos) e son auto-seleccionados polos propios alumnos, cunha supervisión dos titores, ao través de

empréstanos da biblioteca central ou traídos da casa, conformando así a biblioteca de aula, que se renova cando menos unha vez por trimestre.

Procuramos deste xeito que o nivel dos textos estea acaído á idade do alumnado e ao seu nivel lector, intereses e necesidades, así como a unha presenza de lecturas nos dous idiomas oficiais.

Esta actividade amplíase coa inclusión dunha lectura poética os venres, na que o alumnado dunha aula se distribúen polas distintas clases do colexio e declaman unha poesía dun dos nosos autores en voz alta.

No noso centro están a funcionar as bibliotecas de aula en case tódalas clases con libros procedentes da biblioteca do centro en réxime de préstamo. Cada titor escolle os libros para un período de tempo, normalmente un trimestre, e xestiona os préstamos na súa aula.

Nalgúns casos os libros da biblioteca de aula son aportes dos alumnos con libros propios e fanse préstamos igualmente. Estanse levando a cabo varias maneiras de funcionamento. Levan un libro por semana ou quincena e fanse actividades sobre el na clase.

Recursos culturais do contorno

O Barco conta cunha Biblioteca Pública Municipal, que nos últimos anos, ven mellorando cualitativa e cuantitativamente os seus servizos, e coa que o noso centro ten establecidas canles de colaboración, que sen dúbida, deberán mellorar e ampliar. Todos os anos os alumnos de 1º curso visitan a Biblioteca municipal e fanse socios da mesma no transcurso da visita escolar.

Outros recursos do contorno cos que se establecen canles de colaboración son diversas asociacións culturais (teatro aficionado, cine-club...) e as mesmas familias do alumnado. Sinalar que o Centro Comarcal, que foi nestes últimos anos un elemento a ter en conta pola cantidade de exposicións que ofrecía, pechou as súas portas.

Por último, as editoriais ofrecen ás veces, en función do negocio que fan coas lecturas obrigatorias do centro, contacontos e actividades de encontros con autores ou de animación á lectura en xeral.

Coordinación do proxecto

A Coordinación do Plan Lector do Centro correspóndelle ao Coordinador da Biblioteca Escolar, axudado polo profesorado pertencente ao Equipo de Apoio á Biblioteca.

Dado que non é un proxecto de Biblioteca, senón un proxecto de centro no que terá que, necesariamente, estar implicado todo o profesorado, se establecerá un contacto permanente co equipo directivo para avaliar a marcha do proceso e incluír as correccións necesarias para un correcto funcionamento do mesmo.

Modo de difusión e apoios necesarios

A inclusión do coordinador dentro da CCP, e a integración no Equipo de Apoio de profesorado de mestres pertencentes aos distintos ciclos asegura un nivel de coordinación e de difusión das actividades deste PLC bastante aceptable.

A máis desta coordinación a nivel profesorado a biblioteca conta cunha páxina Web, un blogue e un boletín (impreso e dixital) nos que se difunden as distintas actividades e

iniciativas relacionadas coa lectura e a educación documental que se realizan no centro.

Intervencións

Estratexias de comprensión lectora

Antes da lectura:

- Activar o coñecemento previo sobre o que se vai ler.
- Establecer predicións sobre o texto.
- Fomentar as preguntas sobre o texto.

Durante a lectura:

- Ter en conta o proceso da lectura, facerse conscientes del, guiálo
- Lectura individual e silenciosa previa a calquera actividade de lectura expresiva
- Lectura exemplar do profesor
- En actividades de lectura compartida:
  1. Formular predicións sobre o texto que se está a ler.
  2. Facerse preguntas sobre o que leron.
  3. Aclarar posibles dúbidas acerca do texto.
  4. Resumir ideas do texto.
- Prácticas de lectura independente:
  1. Textos con erros, para identificar
  2. Textos con lagoas para completar
  3. Textos con frases "pirata"
  4. Completar textos, engadir finais, reescritura segundo diversos criterios

Despois da lectura:

- Idea principal
- Elaboración de resúmenes
- Formulación de preguntas
- Ensinar ferramentas de comprensión lectora (relectura do texto, análise de pequenos fragmentos...)
- Ensinar a formular e responder preguntas sobre un texto é unha estratexia esencial para unha lectura activa.
- Preguntas de resposta literal.
- Preguntas "para pensar". O lector deberá relacionar diversos aspectos do texto para atopar a resposta.
- Preguntas de elaboración persoal. Esixen a asociación co que se sabe, se pensa ou se ten experimentado.
- Actividades que fomentan a creatividade e o pensamento diverxente
- Actividades que forman lectores críticos
- Actividades que desenvolven a afectividade

Fomento de hábitos de lectura

As actividades que en relación á adquisición de hábitos de lectura se realizan ou se ten pensado realizar no futuro no noso colexio son as seguintes:

- Programa de lectura silenciosa
- Carnés de lectores
- Exposición do argumento dun libro aos compañeiros polos encargados do día.
- Empréstamo
- Mercado de intercambio de libros
- Clubs de lectura
- Clubs de escritura
- Elaboración e representación de Kamishibais
- Vaillle co conto ao profe
- Os Martes Conto
- Programa contrato de mellora da lectura e da escritura
- Os nosos autores na punta da lingua
- Clubs de lectura de mestres
- Obradoiro de conta contos para nais e pais
- Guías de lectura
- Itinerarios lectores
- A procura do tesouro
- Concursos de ilustradores
- Exercicios de escritura creativa
- Encontros con escritores e ilustradores

Actividades de educación documental

No tocante á educación documental as actividades que, dende a biblioteca se realizan, serían as seguintes:

- Fornecer bibliografía para os proxectos documentais das distintas aulas
- Proposta e coordinación do Proxecto Documental de Centro
- Olimpíada do Saber
- Realización de Procuras do Tesouro e WebQuests
- Formación de usuarios
- Axudantes da Biblioteca

Integración das Tecnoloxías da Información e da Comunicación

As novas tecnoloxías, e moito máis nos últimos anos, van adquirindo unha importancia capital no funcionamento das bibliotecas, e afrontar o reto organizativo e didáctico que supoñen é, ao noso entender, unha das chaves para o futuro das mesmas. Na nosa biblioteca abordamos a súa incorporación dende catro perspectivas diferenciadas:

1. Xestión informática dos fondos

Abies, que é o programa co que traballamos actualmente posúe moitas prestacións para o servizo da biblioteca, e, ademáis, é un programa que unha boa parte do profesorado e alumnado do centro son quen de xestionar, cando menos

as opcións de empréstanos e devolucións.

Como xa se dixo noutra parte deste proxecto non migramos a Meiga ante a dúbida de que se puidesen perder parte dos fondos, e do escaso interese que mostrou o persoal da consellería de Cultura. Actualmente andamos polos 14.000 documentos identificados individualmente por un código de barras, que facilita enormemente a xestión dos empréstanos.

A funcionalidade do programa para elaborar estatísticas de uso tamén é moi interesante e aporta elementos para a reflexión sobre o noso traballo.

2. Páxina web da Biblioteca e Blogue

Dende comezos do ano 2008 xa temos a posibilidade de consultar na rede a páxina web da biblioteca, aínda que esta xa estaba elaborada, nas súas liñas mestras, dende o curso 2005-2006. Houbo que esperar a que se rematase a páxina web do colexio, onde se aniñou o sitio da Biblioteca. O enderezo é o seguinte: <http://centros.edu.xunta.es/ceipcondesadefenosa> para o enderezo do colexio, e <http://centros.edu.xunta.es/ceipcondesadefenosa/bibliocondesa/index.html> para a páxina de inicio do sitio da biblioteca.

Esta ferramenta web consta de distintas páxinas que ofrecen opcións para o traballo ou facilitan información sobre as actividades da biblioteca. Na primeira páxina á que se accede dende o vencello da páxina do colexio dáselle a benvinda aos internautas, e ofrécese a posibilidade de contactar, mediante o correo electrónico, cos servizos bibliotecarios.

Seguindo a orde alfabética das ligazóns desta columna, presente en todas as páxinas do sitio, chegamos á páxina adicada ás actividades que oferta a biblioteca. Na seguinte páxina ofrécese a posibilidade de consultar o catálogo. Continuando a nosa navegación, chegamos a unha páxina na que se ofrece un servizo de contacontos en flash para os máis pequenos.

Tamén se ofrece unha páxina adicada ao poeta, intelectual galeguista e persoeiro valdeorrés, Florencio Delgado Gurriarán, cunha pequena escolma da súa obra poética e uns apuntamentos biográficos básicos.

Así mesmo contamos cunha páxina de ligazóns a lugares de interese educativo e documental. Esta páxina deberá irse renovando, toda vez que cada día aparecen novos recursos que substitúen aos máis antigos, ampliando e mellorando ao tempo que vaíamos deseñando actividades de procura documental dende as aulas do colexio, para ofrecer as ligazóns necesarias para garantir o éxito das procuras do alumnado.

Por último temos deseñada unha páxina na que falamos dos proxectos nos que estamos, arestora embarcados. Dende esta páxina podemos acceder tamén á edición do Barquiño de Papel, boletín da biblioteca cunha periodicidade que pretende ser bimensual.

O Barquiño edítase en papel e en formato dixital e repártese a todo o alumnado e profesorado do centro. Neste boletín, a parte das novas que van sucedendo no colexio, publicítanse as actividades que impulsa a biblioteca, e, á calor das festas cíclicas, recoméndanse lecturas relacionadas con elas.

Dentro desta páxina de proxectos temos actividades de recollida documental, procuras do tesouro, titoriais para a navegación web, actividades Jclic de

formación de usuarios, recursos LIM sobre os escritores das letras galegas...

A parte da Web, e de feito foi como comezou a nosa aventura na rede da biblioteca, dispoñemos dun espazo na blogosfera, ao que podemos chegar tecleando o seguinte enderezo: <http://biblogtecacondasa.blogaliza.org>

O Blogue serve de diario dos acontecementos do colexio, pero abordados dende a óptica da biblioteca, abrindo espazos para a participación por escrito do alumnado. O primeiro uso que se lle pensou dar consistía en que fosen lugares para expoñer os comentarios que xurdisen nos clubs de lectura, e para actividades de avaliación das lecturas das distintas aulas do colexio, función que, arestora, cumpre xunto ás funcións de órgano informativo das actividades do centro relacionadas coa lectura e a escritura.

A máis do blogue da biblioteca nas distintas aulas promovidos polos profesores titores, aparecen blogues didácticos nos que se colgan tamén unha serie de recursos de interese para o traballo da lectura e da escritura. Destacar, así mesmo, o blogue que dende o departamento de orientación propón unha gran cantidade de moi interesantes recursos, que aínda que non só son para o ámbito da lectura e escritura si conta cunha boa cantidade deles.

3. Acceso a internet

Na Biblioteca temos catro postos informáticos conectados a internet e que se encontran a disposición do alumnado do centro para a súa utilización como fonte de informacións para os traballos documentais.

O seu uso, de xeito autónomo, faise entre 12:05 e 12:35, e entre 14:30 e 15:30 h. en quendas de 15 minutos de duración.

Seguimos a constatar que a realidade da práctica do uso do ordenador é a de acceder a páxinas de xogos en internet agás na época da Olimpíada do Saber, en que se empregan para a procura de información, o que non era a intención que nun principio tiñamos en mente no equipo de apoio á Biblioteca cando programamos as actividades a facer con este equipamento.

Pensamos que a causa fundamental reside en que o profesorado aínda non é consciente da necesidade de dar uso didáctico a este equipamento e a escaseza de traballos de investigación que se propoñen ao alumnado. Deseñar unha estratexia para uniformar os traballos de investigación, promover a súa inclusión nas programacións de actividades de aula e a promoción do blogue do colexio como referente para realizar comentarios poden ser as principais actividades a realizar con este equipamento e que, en cursos sucesivos trataremos de que sexan incluídos nas prácticas docentes do colexio.

Como propostas para a dinamización destes postos podemos suxerir aos titores que fagan "A pregunta do día", que pidan traballos que esixan unha documentación, o reparto de fichas de investigación con acceso preferente aos ordenadores, etc...

4. Aula de informática

O colexio conta cunha aula con 25 ordenadores en rede e conexión a internet, amais dunha pizarra dixital, onde se realizan actividades dos distintos mestres co seu grupo de alumnos/as como reforzo didáctico das materias que se van traballando nas distintas áreas do currículo. Tamén se emprega esta aula para dar

clases de iniciación á informática para o 2º ciclo, dado que o alumnado de 3º Ciclo está no proxecto Abalar e contan cun ordenador persoal na súa propia aula.

Dentro das actividades que dende esta aula se realizan, atopamos varias que teñen relación co traballo de biblioteca e a formación de usuarios. Referímonos ás actividades de formación de usuarios en formato Jclic, instaladas en todos os ordenadores da sala e que se utilizan con regularidade polos alumnos como reforzo das actividades de formación de usuarios realizadas na biblioteca.

Tamén se realizan actividades de procura de información en internet, aprendendo o uso dos buscadores, enciclopedias on-line e páxinas web, convertendo a clase de informática máis nunha aprendizaxe para acadar as informacións que nunha clase de ofimática ao uso.

Participando da importancia que ten a inclusión das TICs na práctica docente, botamos en falta unha renovación metodolóxica, na que o uso destas ferramentas informáticas non sexa simplemente un labor de substitución da libreta polo portátil e realmente supoñan unha mellora nas prácticas educativas do colexio, con especial incidencia no que atinxe á procura da información.

Implicación das familias e do contorno

Temos en marcha actividades nas que a implicación das familias é fundamental, como por exemplo os Martes Conto, actividade realizada integramente, na actualidade por nais/pais do alumnado de Infantil.

Temos realizado de maneira conxunta co grupo Gargallada Teatro, un obradoiro de conta contos para pais e nais, do que ten saído un pequeno grupo de nais que traballa na posta en escena de contos da biblioteca.

Tamén é de destacar como dende o centro se tenta implicar ás familias na recollida de información nos proxectos documentais, ou en actividades de carácter máis lúdico como a Olimpíada do Saber. Neste sentido queremos destacar como moitos pais veñen ao colexio a falaren dos seus traballos, afeizóns, países de orixe... datos que son recollidos en moitos proxectos de investigación que van funcionando nas aulas.

Critérios e procedementos de avaliación

Ferramentas de avaliación

Como indicadores que nos van dar unha valoración da marcha do noso plan, atenderemos a:

1. Valoracións das probas de diagnóstico referidas á lectura e escritura
2. Uso dos servizos e actividades
3. Número de empréstanos
4. Enquisas de satisfacción entre os distintos sectores da comunidade educativa
5. Valoración do claustro dos seguintes aspectos:
  - Uso da lectura comprensiva e expresiva como ferramenta de aprendizaxe en calquera tipo de textos.
  - Uso privado da lectura como un medio para satisfacer os intereses persoais no ocio e na relación cos outros.
  - Uso da escritura como ferramenta das propias creacións.

- Coñecemento dos procesos habituais de consulta e catalogación.
- Uso da linguaxe oral e das tecnoloxías da información como medios para fortalecer o resto das áreas.
- Capacidade de facer traballos documentais seguindo as pautas dadas.

Criterios de avaliación

A avaliación deste proxecto será continua coa finalidade de detectar inmediatamente calquera problema que puidera xurdir.

A avaliación será dinámica coa intención de introducir modificacións ás nosas programacións que poidan corrixir inmediatamente os problemas que se detecten.

A avaliación terá como obxectivo a mellora do proceso e da participación dos elementos que tomen parte del (profesorado, alumnado, familias...), isto é, non se usará da análise da situación para xustificar os resultados senón para introducir melloras significativas no deseño que poidan paliar os defectos detectados.